

Objekt

Lemlands kommun, f.d. deponi
Haddnäs
Lemland

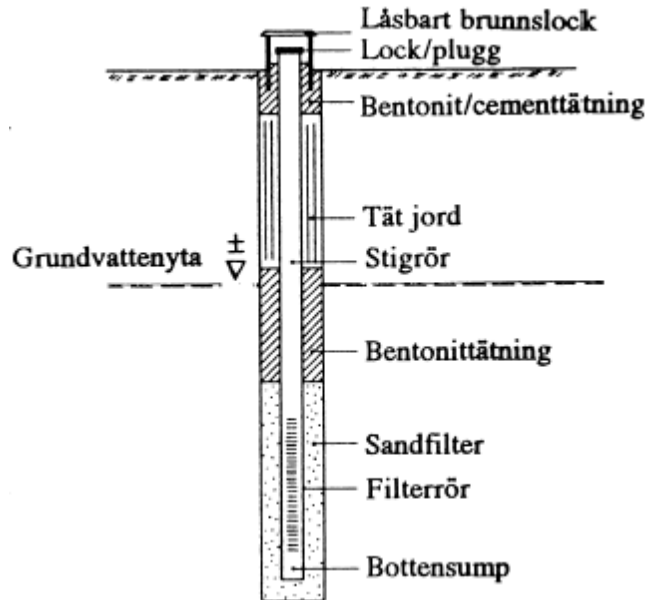
Beslut om miljögranskning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHHM, har granskat ansökan enligt 15 § LL om miljöskydd (2008:124), nedan kallad miljöskyddslagen. Vid efterkontrollfasen av deponin på fastigheten Haddnäs RNr 1:28 i Haddnäs by i Lemlands kommun ska instruktionerna och föreskrifterna som i detta beslut är meddelad med stöd av 26 § miljöskyddslagen följas. Detta beslut ersätter det tidigare miljötillståndet (MPN-05-24).

Verksamhetsutövaren ansvarar för att verksamheten uppfyller alla lagens krav. Myndigheten kan förelägga om ytterligare krav, avbryta verksamheten eller kräva att skada avhjälpas om verksamhetsutövaren försummat sina skyldigheter enligt lag eller myndighetens instruktioner.

Instruktioner och föreskrifter

1. Ifall träd uppkommer på deponin ska Lemlands kommun röja bort dem, så att trädenas rötter inte förstör täckningen.
2. Lemlands kommun ska kontrollera grundvattenrörens funktion regelbundet och ersätta dem ifall t.ex. inträngning av ytvatten förekommer, i syfte att provtagningen alltid ska vara tillförlitlig. Grundvattenrören ska utformas och dimensioneras enligt nedanstående figur och anvisningar.

- Röret ska vara minst 50 mm i diameter för att möjliggöra provtagning.
  - Rörets filterdel skall vara 700 – 2000 mm lång. Röret ska neddrivas så att filterdelen lokaliseras under årsmedelgrundvattennivån.
  - Filtorrörets slitsstorlek bör motsvara d_{10} för filtermaterialet, dvs. 90 % av materialet i sandfiltret ska ha större kornstorlek än slitsarna.
  - Filtermaterialet (sandfiltret) som omger rörets filterdel bör ha en genom-snittlig kornstorlek (d_{50}) som bör vara dubbelt så stor som den omgivande jordens och vara ens graderat med ett graderingstal (d_{60}/d_{10}) mellan 2 och 3.
Ovanför grundvattenytan tätas runt röret med tät jord och vid markytan tätas mellanrummet mellan röret och borrhålet, t ex med cement, för att undvika inträngande ytvatten.
3. Lemlands kommun får fortsätta samla upp lakvattnet från deponin i lakvattenbassängen, förutsatt att dimensionering av bassängen är tillräcklig för att utrymma den mängd lakvatten som avrinner från deponin till bassängen så att bräddning av vattnet ut i området inte sker. Ifall vattenvolymen överskrider bassängens kapacitet måste vatten tömmas ur lakvattenbassängen och omhändertas på ett behörigt sätt. Lakvattnet får inte släppas ut orenat i området. En plan för omhändertagandet av lakvattnet ska göras upp och skickas in till ÅMHM senast 8 månader efter att beslutet har vunnit laga kraft.
  4. Lakvattenbassängen ska vara tät, så att kontakt med grundvatten inte nås. Den nuvarande bassängens täthet ska verifieras.

5. Lemlands kommun ska utföra kontroll av lak-, yt- och grundvattnets tillstånd på och kring deponiområdet kontinuerligt under efterbehandlingsfasen. Kommunen ska utföra provtagning och analys enligt ett kontrollprogram. Kontrollprogrammet ska omfatta minst de provtagningsparametrar och intervall som framgår i bilaga 1. Prov ska tas med iakttagande av god laboratoriesed under förhållanden som är representativa för verksamheten och av en godkänd provtagare. Proven ska analyseras av ett ackrediterat laboratorium (ISO/IEC 17025 eller motsvarande).
6. Lemlands kommun ska årligen skicka in en sammanställning och utvärdering av analysresultaten till ÅMHM tillsammans med en lista över eventuella åtgärder som vidtagits med anledning av analysresultaten.
7. Efterkontrollfasen pågår så länge som myndigheten kräver det med beaktande av den tid under vilken deponin kan ha en negativ miljöpåverkan.

Motivering

ÅMHM har granskat ansökan samt inkomna handlingar och funnit grundad anledning att pröva verksamhetens laglighet i enlighet med 15 § miljöskyddslagen. För att trygga att ändamålet med verksamheten uppnås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan, utan att denna miljöhänsyn blir oskälig, meddelar myndigheten instruktioner och föreskrifter gällande efterkontrollen av den avslutade deponin enligt 24 och 26 §§ miljöskyddslagen.

Enligt bestämmelser om vattenkvalitet i 5 kap. vattenlagen så är det envars skyldighet att efter förmåga och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda grundvatten så att dess beskaffenhet inte medför hälso- eller miljöfara och ytvattnet så att det hålls i ett skick som tillåter naturlig flora och fauna. En skyldighet att avhjälpa olägenheter även efter att vattenfarlig verksamhet har upphört finns i 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen. En avslutad deponi omfattas av en efterkontrollfas enligt 23 § i landskapsförordning (2007:3) om deponering av avfall, nedan kallad deponeringsförordningen.

Genom föreskrivna parametrar och provtagningsintervall i bilaga 1 kan verksamhetsutövaren svara för kontroll av verksamhetens miljöpåverkan,

inbegripet analys av yt- och lakvatten från deponin samt övervakning av grundvattentillståndet i deponins närområde i enlighet med 23 § deponeringsförordningen. Lemlands kommun ska utföra provtagning och analys av lak-, yt- och grundvatten för att kontrollera att lakvatten inte läcker ut, i syfte att skydda grund- och ytvattnet i området. Lemlands kommun ska sammanställa och utvärdera resultaten från provtagning enligt kontrollprogrammet som en uppföljning av deponins miljöpåverkan samt för att kommunen ska kunna bedöma behovet av ytterligare åtgärder. ÅMHM utfärdar föreskrifterna om egenkontroll med stöd av 26 § miljöskyddslagen.

I syfte att provtagningen alltid ska vara tillförlitlig ska Lemlands kommun regelbundet kontrollera grundvattenrörens funktion. Lemlands kommun ska därtill röja bort träd som eventuellt uppkommer på deponin i syfte att trädenas rötter inte förstör täckningen.

Efter att sluttäckningen på deponin färdigställts har lakvattnet från deponin samlats upp i en utjämnings- och sedimenteringsdamm. Enligt det förra miljötillståndet skulle resultaten från provtagningen av lakvattnet vara till grund för planering och dimensionering av kommande behandling av lakvatten. Lemlands kommun har i sin ansökan om miljögranskning anhållit om att få släppa ut lakvattnet utan rening. Med hänvisning till analysresultaten från provtagningen som utförts hittills anser ÅMHM att Lemlands kommun kan fortsätta samla upp lakvattnet från deponin i lakvattenbassängen, och att en vidare behandling av lakvattnet i nuläget inte behövs. Det förutsätter dock att dimensioneringen av bassängen är tillräcklig för att utrymma den mängd lakvatten som avrinner från deponin till bassängen så att bräddning av vattnet ut i området inte sker. Lakvattnet får inte släppas ut orenat i området, eftersom analysvärdena kan förändras över tid. Analysvärdena följs upp genom en fortsatt provtagning. Ifall vattenvolymen överskrider bassängens kapacitet måste vatten tömmas ur lakvattenbassängen och omhändertas på ett behörigt sätt. En plan för omhändertagande av lakvatten ska göras upp och lämnas in till ÅMHM för godkännande senast 8 månader från att beslutet har vunnit laga kraft.

Vid inspektionstillfället den 12.5.2017 kunde konstateras att vattennivån i bassängen var låg med beaktande av det rikliga inflödet av lakvatten till bassängen. För att verifiera att bassängen är tät och att läckage till grundvatten inte förekommer, ska mängden inkommande lakvatten kontrolleras, förslagsvis

genom flödesmätning. Den uppmätta vattenvolymen ska sedan sättas i förhållande till bassängens storlek.

ÅMHM utfärdar instruktionerna 1–4 med stöd av 24 § punkt e miljöskyddslagen.

Enligt 23 § deponeringsförordningen pågår efterkontrollfasen så länge som tillsynsmyndigheten, med beaktande av hur länge deponin kan ha en negativ miljöpåverkan, kräver det.

ÅMHM har inte hört ytterligare parter i ärendet då beslutet inte rör någon annan part än Lemlands kommun. Förfarandet följer 28 § punkt 5 i förvaltningslagen (2008:9).

Bakgrund

Lemlands kommun har ansökt om revidering av tillståndsvillkor av den f.d. avfallsdeponin på fastigheten Haddnäs RNr 1:28 i Haddnäs by i Lemlands kommun efter att det befintliga miljötillståndet (MPN-05-24) upphört att gälla, i enlighet med bestämmelserna i beslutet. Ärendet har inkommit till ÅMHM den 9.10.2015 som en ansökan om revidering av tillståndsvillkor. Till följd av införandet av miljöskyddslagen år 2008, skickade kommunen på ÅMHM:s begäran in en ansökan om miljögranskning den 14.8.2017. Prövningen avser sålunda ett nytt miljögranskningsbeslut, då verksamheten enligt miljöskyddslagen numera är miljögranskningspliktig enligt 3 mom. 10 § miljöskyddslagen och bilaga 1 punkt 5.2 i LF (2008:130) om miljöskydd.

Ärendet har tillkännagivits allmänheten genom elektronisk publicering på ÅMHM:s hemsida i enlighet med 12 § miljöskyddslagen.

Den 12.5.2017 utfördes en inspektion av den avslutade deponin i Haddnäs i Lemlands kommun.

Kompletterade handlingar inkom den 15.5.2017.

Information

Analysresultaten från tidigare utfört kontrollprogram visar på att halterna av nästan alla parametrar i medeltal är högre i det utgående lakvattnet jämfört med det inkommande lakvattnet. Skillnaden är dock liten. Värdena i lakvattnet ligger inom ramen för vad som anses vara normala halter i lakvatten, men jämför man halterna i det utgående lakvattnet med vad som anses vara normala halter i ytvatten är kväve (N) och kalium (K) halten, ammoniumkväve (NH₄-N), COD,

TOC samt konduktiviteten förhöjda. Från diagrammen över analysresultaten går det dock att se att N halten samt NH₄-N har minskat med åren. I grundvattenrör 1 (GVR1) är K halten samt konduktiviteten i medeltal höga. Konduktiviteten skiljer sig dock inte mycket från värdet i GVR3 som är referensen. Konduktivitet är ett mått på den totala halten lösta salter i vattnet och bl.a. K och klor (Cl) är ämnen som vanligen bidrar mest till konduktiviteten i sötvatten. Från diagrammen över analysresultaten går det att se att i GVR3 följer konduktiviteten och Cl samma mönster och i GVR1 följer däremot konduktivitet och K samma mönster.

Vid utvärdering av analysresultaten har ÅMHH använt sig av riktvärden som framgår från nedanstående tabell.

Parameter	Riktvärde i ytvatten	Riktvärde i lakvatten	Riktvärde i grundvatten
Total fosfor	0,025-0,050: hög halt	0,1-1 mg/l	Brunsvatten: 0,20 mg fosfatfosfor/l= tjänligt med anmärkning
Total kväve	0,625-1,25: hög halt	30-200 mg/l	
NH ₄ -N	Gränsvärde för fisk:1,5mg/l		Brunsvatten: > 0,39 = tjänligt med anmärkning.
pH	6-8 pH	7-9 pH	6-8 pH
Färg	> 100 mg/l : starkt färgat	100-500 mg/l	Brunsvatten: > 30 = tjänligt med anmärkning.
Konduktivitet	2-20 mS/m	100-400 mS/m	5-50 mS/m
Bor	0,005-0,10 mg/l	0,5-2 mg/l	0,005-0,10 mg/l
Kalium	1-3 mg/l	20 -300 mg /l	1-10 mg/l
Klorid	1-20 mg/l	50-500 mg/l	5-100 mg/l
TOC	12-16 mg/l : hög halt	20-100 mg/l	
COD (cr)	1-30 mg/l		
BOD7		5-20 mg/l	
Syre	<4-5mg/l kan ge skador på vattenorganismer		

Avgift

För beslut uppbärs en avgift om 450 euro.

Avgiften tas ut enligt 3 § i Ålands landskapsregerings beslut (2014:55) om taxa för ÅMHH. Avgiften uppbärs enligt 15 § i Ålands landskapsregerings beslut (2018:2) om taxa för ÅMHH.

Besvär

Besväransvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Stig Abrahamsson
Myndighetschef
Beslutande

Linda Siltala
Vik. miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Minimikrav för provtagning i deponiområdet
2. Besvärsanvisning
3. Faktura